

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2024 województwo zachodniopomorskie
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmioty:</i>	Język ukraiński
<i>Poziomy:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony
<i>Terminy egzaminów:</i>	17 maja 2024 r. – poziom podstawowy język ukraiński 20 maja 2024 r. – poziom rozszerzony język ukraiński
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	20 września 2024 r.

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)
Monika Sydor (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)

Redakcja

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Andrzej Kaptur (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa zachodniopomorskiego

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

Przemysław Mróz
Anna Sperling

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Spis treści

I.	JĘZYK UKRAIŃSKI.....	4
	Poziom podstawowy.....	4
1.	Opis arkusza.....	4
2.	Dane dotyczące populacji zdających.....	5
3.	Przebieg egzaminu.....	6
4.	Podstawowe dane statystyczne.....	6
	Poziom rozszerzony.....	11
1.	Opis arkusza.....	11
2.	Dane dotyczące populacji zdających.....	12
3.	Przebieg egzaminu.....	13
4.	Podstawowe dane statystyczne.....	14
	Komentarz.....	17
	Wnioski i rekomendacje.....	43

Język ukraiński. Poziom podstawowy

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka ukraińskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka ukraińskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, testu z lektur i kontekstów oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu, *Штучний інтелект – допомога, загроза чи пуста балачка?*, którego autorką jest Дарія Махненко, odnosiło się 5 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte; test ze znajomości lektur i kontekstów zawierał 5 zadań otwartej krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch tematów do wyboru.

Temat 1.: *Чи ти погоджуєшся з думкою, що людина – коваль своєї долі? Розглянь питання на основі вірша Доля Ліни Костенко та вибраного твору української літератури.*

Temat 2.: *Чи можливість гарантує щасливе життя? Розглянь питання на основі твору Сватання на Гончарівці Григорія Квітки-Основ'яненка та вибраного твору української літератури.* Wypracowanie powinno liczyć minimum 250 słów.

Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (10 punktów za rozwiązanie testu językowego, 10 punktów za rozwiązanie testu ze znajomości lektur i kontekstów oraz 30 punktów za wypracowanie).

---

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Dane dotyczące populacji zdających w województwie zachodniopomorskim

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		2
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	2
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	2
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	0
	mężczyźni	2
	bez dysleksji rozwojowej	2
	z dysleksją rozwojową	0

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		17 maja 2024	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		210 minut	
Liczba szkół		1	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)		0	

Podstawowe dane statystyczne – dot. województwa zachodniopomorskiego

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	2	–	–	–	–	76,00	–
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	2	–	–	–	–	76,00	–

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających

² Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. z 2024 poz. 302).

³ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).

Poziom wykonania zadań – dot. wszystkich zdających w kraju

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2024			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Kształcenie językowe.	6) formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.	56
2.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	60
3.	II. Kształcenie językowe.	2) odczytuje sens tekstu [...], potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	75
4.	II. Kształcenie językowe.	4) odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	96
5.	II. Kształcenie językowe.	6) formułuje wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście.	86
6.	II. Kształcenie językowe.	1) sprawnie posługuje się oficjalną [...] odmianą języka narodowego.	46
7.	II. Kształcenie językowe.	1) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu [...]	97
8.1.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy [...].	92
8.2.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze.	81
9.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	4) wskazuje zastosowane w utworze [...] wyznaczniki poetyki danego utworu ([...] kompozycji).	99
10.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	3) rozpoznaje gatunki literackie, potrafi wymienić ich cechy.	36
11.1.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego [...] i określa ich funkcje.	72
11.2.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy	100

		znaczące dla odczytania sensu utworu ([...] słowa kluczowe [...]).	
12.	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze.	78

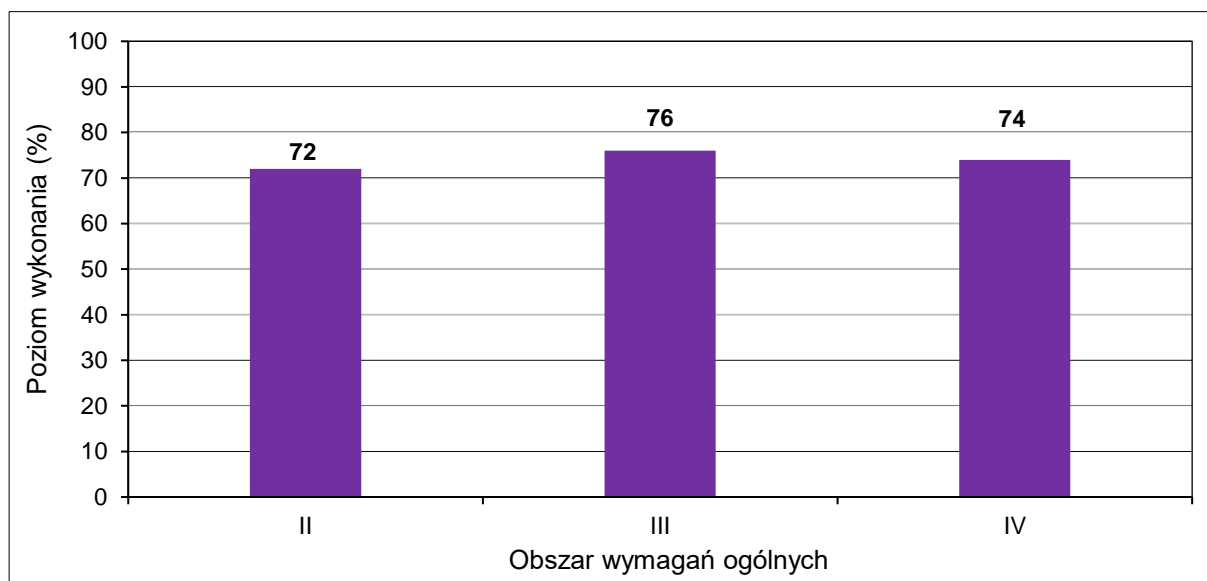
Część 3. Wypracowanie (Zadanie 13.)			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związki poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100
Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literackie, kulturowe, filozoficzne, biograficzne; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...].	69

	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględni w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględni w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	90
Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	100
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	100

Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	63
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	60
Poprawność interpunkcyjna			64

WYKRES 1. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH

Język ukraiński. Poziom rozszerzony

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka ukraińskiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.³

Egzamin z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów.

Temat 1.: *У чому полягає сила слова? Розглянь проблему на основі порівняльного аналізу віршів Лесі Українки Слово, чому ти не твердая криця і Олександра Олеся О слово рідне! Орле скутий!..*

Temat 2.: *Яку роль у художньому творі може відігравати образ минулого? Розглянь питання, покликаючись на наведений нижче текст і вибрані твори української літератури.*

Wypracowanie powinno zawierać minimum 350 słów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Kształcenie językowe.
- III. Kształcenie literackie i kulturowe.
- IV. Tworzenie wypowiedzi.

Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać 35 punktów.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Dane dotyczące populacji zdających w województwie zachodniopomorskim

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających (Formuła 2023)		1
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół publicznych	1
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	1
	mężczyźni	0
	bez dysleksji rozwojowej	1
	z dysleksją rozwojową	0
Obywatele Ukrainy⁴		0

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	0

⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		20 maja 2024	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		210 minut	
Liczba szkół		1	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		1	
Liczba obserwatorów ⁵ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		0	

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. z 2024 poz. 302).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).

Podstawowe dane statystyczne – dot. województwa zachodniopomorskiego

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Ogółem Formuła 2023	1	–	–	–	–	–	–
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	1	–	–	–	–	–	–
z techników	–	–	–	–	–	–	–

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań – dot. wszystkich zdających w kraju

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

POZIOM SPEŁNIENIA WYMAGAŃ W ZAKRESIE TWORZENIA WYPRACOWANIA NA POZIOMIE ROZSZERZONYM (INTERPRETACJI PORÓWNAWCZEJ ORAZ WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ UJĘTYCH ŁĄCZNIE)

Część 3. Wypracowanie			
Wymagania egzaminacyjne 2024			
Kryterium	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
Spełnienie formalnych warunków polecenia	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. III. Kształcenie literackie i kulturowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	I. Świadomość własnego dziedzictwa narodowego. Zdający: 2) rozumie tematy, motywy, toposy charakterystyczne dla literatury narodowej; 3) rozumie związek poznanych utworów z życiem narodu i różnych grup wspólnotowych. 1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej. 2. [...] Pisanie. Zdający: 4) tworzy [...] samodzielną wypowiedź argumentacyjną.	100

Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)	III. Kształcenie literackie i kulturowe.	1. Analiza i interpretacja utworów literackich. Zdający: 1) zna podstawy periodyzacji literatury mniejszości narodowej; 2) zna prądy literackie i artystyczne w epokach literackich, określa ich cechy; 3) rozpoznaje gatunki literackie [...]; 4) wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego oraz inne wyznaczniki poetyki danego utworu (z zakresu [...] kompozycji, [...]) i określa ich funkcje; 6) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego (narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja) oraz różne sposoby pokazywania świata przedstawionego: realizm, fantastyka, groteska; 7) rozpoznaje podstawowe motywy [...] oraz ich funkcje w utworze; 8) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa kluczowe, motto); 9) wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny; 10) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe [...]; 3) dostrzega i potrafi komentować estetyczne wartości utworu literackiego (poziom rozszerzony); 4) przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich (poziom rozszerzony).	64
	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględni w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	
Struktura wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 7) uwzględni w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny.	78

Spójność wypowiedzi	IV. Tworzenie wypowiedzi.	2. Pisanie. Zdający: 1) hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; 2) tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka, [...]) interpretacja utworu literackiego lub fragmentu) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie).	86
Styl wypowiedzi	II. Kształcenie językowe.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	86
Zakres i poprawność środków językowych	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	3. Komunikacja językowa i kultura języka. Zdający: 4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji; 8) stosuje zasady etyki i etykiety językowej [...]. 5. Orografia i interpunkcja. 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	51
Poprawność ortograficzna	II. Kształcenie językowe. IV. Tworzenie wypowiedzi.	5. Orografia i interpunkcja. 1) pisze poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym; 2) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych.	49
Poprawność interpunkcyjna			56

Komentarz – na podstawie wyników wszystkich zdających w kraju

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Test językowy

W tegorocznym arkuszu egzaminacyjnym w teście językowym znalazło się 7 zadań. Sprawdzały one stopień rozumienia przez zdających tekstu publicystycznego, umiejętność jego analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji. Miały one zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście językowym

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

W tegorocznej edycji egzaminu w części testowej nie było zadań bardzo trudnych.

Najtrudniejszym zadaniem było zadanie 6., otwarte (poziom wykonania – 46%), polegające na doborze trzech synonimów do wyrazów podanych w poleceniu: *сфера, розробка, розуміння*. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, zdający musieli wykazać się rozumieniem całego tekstu oraz znajomością zasobów leksykalnych języka ukraińskiego. Najczęstszym błędem popełnianym przez zdających było podawanie błędnego synonimu do wyrazu *розуміння* i stosowanie polonizmów.

Umiarkowanie trudnym okazało się zadanie 1., zamknięte (poziom wykonania – 56%), w którym spośród czterech stwierdzeń należało wybrać jedno wskazujące na cel tekstu. Zadanie wymagało analizy treści oraz struktury tekstu i wnioskowania. Część zdających błędnie wybierała stwierdzenie Б, czyli zapoznanie czytelników z opiniami autorki na temat korzyści i zagrożeń wynikających z rozwoju AI. Celem tekstu jest bowiem popularyzacja wiedzy o AI – odpowiedź B. Autorka przedstawia historię AI powołując się na fakty oraz badania różnych naukowców.

Do zadań umiarkowanie trudnych należało także zadanie 2. zamknięte (poziom wykonania – 60%), sprawdzające umiejętności analizy i syntezy informacji, odczytania tekstu z uwzględnieniem zawartych w nim informacji zarówno jawnych, jak i ukrytych. Zadanie polegało na przyporządkowaniu akapitów do pytań zawartych w tabeli. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych w tabeli pytań.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Dla tegorocznych zdających dwa zadania były łatwe, dwa bardzo łatwe.

Najłatwiejszym zadaniem w teście językowym okazało się zadanie 7., zamknięte (poziom wykonania – 97%), w którym zdający mieli wybrać cechy języka tekstu świadczące o jego obiektywnym charakterze. Nieliczne błędne odpowiedzi (Г) wynikały z braku pogłębionej analizy struktury tekstu.

Również zadaniem bardzo łatwym było zadanie 4., zamknięte (poziom wykonania – 96%) polegające na wyjaśnieniu dwóch sformułowań. Nieliczne błędne odpowiedzi wynikały z braku umiejętności formułowania zwięzłej informacji.

Znaczna większość zdających poprawnie rozwiązała zadanie 5., zamknięte (poziom wykonania – 86%) polegające na wyborze głównej myśli piątego akapitu. Sprawdzało ono umiejętności rozumienia fragmentu tekstu w kontekście całości. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych dystraktorów.

Zadaniem łatwym (poziom wykonania – 75%) było zadanie 3., otwarte, które sprawdzało umiejętności argumentacji swojego stanowiska. Zdający mieli odpowiedzieć na pytanie, czy autorka daje jednoznaczną odpowiedź na zagadnienie zawarte w tytule tekstu. Nieliczne błędne odpowiedzi wynikały z faktu, że zdający nie zajęli stanowiska, które następnie należało poprzeć argumentem oraz streszczali fragmenty tekstu.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w Teście ze znajomości lektur i kontekstów

Zadania zawarte w drugiej części arkusza sprawdzały umiejętności dotyczące kształcenia literackiego i kulturowego, znajomość lektur na poziomie podstawowym.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

Dla tegorocznych zdających jedno zadanie okazało się trudne – zadanie 10, otwarte (poziom wykonania – 36%). Polegało ono na określeniu gatunku załączanego do zadania fragmentu tekstu *Чухраїнци* Остапа Вишні oraz podaniu jego jednej cechy. Część zdających błędnie sklasyfikowała gatunek utworu nie biorąc pod uwagę jego żartobliwego charakteru.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Pozostałe zadania były dla zdających łatwe i bardzo łatwe.

Wszyscy zdający (36 osób) poprawnie wykonali zadanie 11.2., otwarte, sprawdzające umiejętności interpretacji ostatnich dwóch wersów utworu *Лебеді материнства* Василя Симоненка.

Również zdecydowana większość wykonała zadania: 9., (poziom wykonania – 99%) oraz zadanie 8.1., (poziom wykonania – 92%) – oba dotyczyły interpretacji utworów lirycznych.

W zadaniu 9. zdający miał wybrać typ liryki, do jakiej należy wiersz *О панно Інно Павли Тичини*, a następnie uzasadnić swój wybór.

W zadaniu 8.1. należało sformułować główny temat wiersza *Журавлі* Богдана Лепкого. Błędne odpowiedzi polegały na opisywaniu treści wiersza.

W zadaniu 8.2., otwartym (poziom wykonania – 92%) należało wskazać dowolny utwór z literatury ukraińskiej, który porusza temat emigracji. Większość zdających podawała utwory znajdujące się na liście lektur.

Łatwe dla zdających były zadania 11.1. (poziom wykonania – 72%) i 12. (poziom wykonania – 78%).

Zadanie 11.1. dotyczyło zaklasyfikowania podanego w poleceniu środka stylistycznego należącego do podstawowych tropów stylistycznych (personifikacji) i uzasadnienia wyboru. Część zdających nie uzasadniła swojego wyboru. Błędne odpowiedzi wynikały z nieznamości podstawowych tropów stylistycznych.

W zadaniu 12. należało wyjaśnić metaforę zawartą w tytule dramatu Павла Ап'є *На початку і наприкінці часів*. Do zadania dołączony był fragment tekstu nawiązujący do tej metafory. W odpowiedzi należało wykorzystać znajomość wszystkich fragmentów dramatu. Błędne odpowiedzi dotyczyły nieznamości problematyki utworu lub pomijaniu kontekstu czarnobylskiej katastrofy.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁶

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w procesie tworzenia toku argumentacyjnego. Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, czy człowiek jest kowalem swojego losu i rozstrzygnięcie tego problemu w odniesieniu do wiersza *Доля*, którego autorką jest Лілія Костенко oraz innego utworu z literatury ukraińskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanego w temacie wiersza oraz wybranego utworu z literatury ukraińskiej.

Temat drugi, odwołujący się do lektury obowiązkowej umieszczonej na liście lektur zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi, wymagał od zdającego napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło rozważenie, czy bycie zamożnym jest gwarancją szczęśliwego życia i rozstrzygnięcie tego problemu w odniesieniu do utworu *Сватання на Гончарівці*, którego autorem jest Григорій Квітка-Основ'яненко oraz innego utworu z literatury ukraińskiej. Zdający powinien sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować

⁶ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do wskazanej w temacie lektury oraz wybranego utworu z literatury ukraińskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego w ocenie wypracowania, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, polegającego na tym, że w wypracowaniu jest odwołanie do co najmniej jednego tekstu wskazanego w poleceniu jako obowiązkowego oraz wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu oraz wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną, kryterium to spełniły wszystkie wypracowania zdających.

Тема 1.

Чи ти погоджуєшся з думкою, що людина – коваль своєї долі? Розглянь питання на основі вірша *Доля Ліни Костенко* та вибраного твору української літератури.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie. Zadaniem maturzysty było sformułowanie własnego stanowiska oraz przedstawienie wywodu argumentacyjnego wynikającego ze zrozumienia dołączonego do polecenia wiersza i wybranego utworu literatury ukraińskiej. Maturzysta mógł sformułować swoje stanowisko na różne sposoby.

Zdający formułowali własne stanowisko w odniesieniu do polecenia podanego w treści zadania zazwyczaj już w pierwszym akapicie pracy. Wyjaśniali jak rozumieją frazeologizm „być kowalem swojego losu”, często ważnym kryterium było pojęcie odpowiedzialności za to, co jednostkę spotyka w życiu.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze (poziom wykonania – 69%). Obniżona punktacja w części prac wynikała z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Zamieszczone poniżej wypracowanie (przykład 1.) zawiera powierzchowną argumentację, ponieważ zdający koncentruje swoją uwagę głównie na streszczeniu utworów, poprzestaje na pobieżnych obserwacjach, konteksty wykorzystuje częściowo funkcjonalnie.

Wypracowanie – przykład 2. zawiera natomiast pogłębioną argumentację, trafnie dobrane utwory literackie, problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy fabuły utworów, interpretacja wydarzeń są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie do pracy. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Przykład 1.

.....Людина.....це.....істота.....яка.....сама.....
 вибирає.....свій.....життєвий.....шлях.....,є.....відпові-
 дальна.....за.....свої.....поступки.....,вибори.....які.....
 мишата.....з.....нами.....на.....ціле.....життя.....Людина
 є.....ковальом.....своїї.....даї.....і.....сама.....вирішає.....
 своє.....майбутнє.....

.....Кожен.....з.....нас.....може.....свою.....даю.....
 вибрати.....,це.....показує.....нам.....вірши.....
 ліни.....Костенко.....„Даю“.....Авторка.....в.....вірши.....
 описує.....свій.....вибір.....даї.....,за.....яку.....треба.....
 „заплатити.....життям“.....Описує.....це.....
 через.....призмат.....сну.....,каже.....що.....даю.....
 можуть.....вибрати.....свої.....всі.....тільки.....
 треба.....за.....нею.....заплатити.....Деякі.....
 платили.....сумінням.....,своїм.....власним.....

щасттям, і т.р. Ліна Костенко така...
сама вибрала свою долю і незважаючи
на все не буде жаліти і мати
претензії до долі – бо сама її вибрала.
Авторка вибрала поезію і правду
людську. Це показує що люди самі
визирають свою долю, своє майбутнє.
Подобну поставу вибрання своєї
долі т.р. показує Іван Герасим з "Тіні
забутих предків" який розбудився в
ночі і пішов за гайшан укоханой Ма-
рички, значить що Маричка не живе...
Іван вибрав свою долю сам, значить
що іде на смерть... коли ~~нак~~ пішов
за нею в ліс. Це показує що
людина коваль своєї долі.
Самостійне вибрання своїм
майбутнім ідеально показує головна
героїня "Катерини" – Тараса Шевченка,
яка ~~яка~~ Дівчина закохалась в москаля.

і знаючи що батьки цього не акцентують і так
 далше з ними зустрічалась, до моменту
 коли він не виїхав ^{каси}. Оказалось що Катерина
 є вагітна з москалем батьки
 визнали ~~в~~ дівчину з хати. Вона
 покритка і ще зустрічалась з москалем
 В цей спосіб Катерина вибрала
 свою долю, яку ~~посмухалась~~ батьків
 і майбутнє думоду інше, ~~є~~ ~~жінка~~
~~дівчиною~~ ~~жінкою~~
 Подобну поставу показує Лукаш
 з "лісової пісні" - леві Українці, який
 посмухався мати і пішов до Кишиню,
 мімо що ~~любив~~ ~~мавку~~ ~~Мавка~~ Лукаш
 через це зостав замінений в вобкавожу,
 це приклад цього що люди самі
 відповідальні за свою долю
 Людина є відповідальна за
 свої вибори, за долю і майбутнє
 Треба долю передумати свої вибори,

Бо вони будуть з нами
на завжди. Представлені
приклади дуже добре показують
що лю- люди самі обирають свою життєву стежку і
треба бути обережними * перед непередуманими виборами
в житті.

Przykład 2.

Ще за часів стародавньої Еллади, вилке
 знаною філософи та мислителя надавали ~~також~~ темі
 фізики, намагалися зрозуміти, що керує людським
 життям. У переважній більшості вони вважали, що
 життям ~~керує~~ владарює раціон, проте з пливом
 часу та прийомом політикою, люди почали вважати,
 що самі створюють своє майбутнє, і власне за
 ними стоїть вибір – йти по течії, погоджуватися
 з усім, що трапляється, чи бути нім, сарказм
 кого щось стається і впливати на світ? Хоча
 ця дискусія є актуальною і сьогодні, а
 вважаю, що людина є ковалем власної
 долі і будучи свідомою, керуєючи своєю
 призначення знаходить сенс свого життя.
 Свідомість того, що людина створює
 свою долю сама, мотивує жити за власними
 принципами. Почуття задоволення з того,
 що ми знайшов своє місце в світі є

невід'ємною частиною самореалізації
 особистості. ~~Кожна~~ ~~люди~~ ~~має~~
 значення воно має для письменників і
 митців, таких, як Ліна Костенко,
 котра у своєму версі „Дале” підкреслює
 що сама вибирає покликання митця і готова
 нести за це відповідальність. Опинившись
 на опрацьованій багаторічній героїні спосте-
 ргає що є різні доти, кожна має
 свою ціну і відповідно призначені для різних
 людей. ~~Завдання~~ ~~Завдання~~ ~~Завдання~~ ~~Завдання~~
 тільки одна з них – дале митця,
 найважливішим цінностям для якої є артефакти і поезія.
 Вона вибирає цю доту і знаходить своє місце в
 світі. Але також на створення доту може дивитися
 у більш критичний спосіб, наприклад „Міста”
 Валерія Лизюкського. Головний герой – Степан
 Радченко створює своє майбутнє своїми виборами,
 прагнучи до знань і самовдосконалення.
 Степан вчиться мови та займається літературою, знаходить

своє життя у літературі, в яку він захопився на
всім-вечірні після перебування у Києві. Обох митців,
Степанка і Ліну чекають труднощі, проте вони
визначили віднайти себе.

Не лишити на межі ~~то~~ у складні часи,
має продовжувати кубати свою долю не є
простим рішенням. Але для них хто готовий
смакати ке свому, вони є Єдиним правильним.
Це нам ~~показ~~ неодноразово показує Марія -
мишлянка героїня "Марі" Уласа Самчука. Дівчина
рано одружилася, мусила ~~жінка~~ сама виховуватися,
ішла в наші, а коли закохалась у юного
мусила поступити своє обрання у мандрівки. Як
Керий ашків, ~~в~~ Марія виходить заміж за
Гната, проте є нещасливою. Коли Гнат хворіє і
вертається Керий, жінка вибирає створити те, жінка,
про яке мріяє і подає на розлучення. Радше
з жінкою Керієм вони працюють, виховуючи дітей,
радіють чужими речами. Марія вибирає своє
щастя і велике щастя з власним щастям.

Проте, ~~це~~ не всі вибори є такі безбесні. Марія
 часом... таси... колективізації, і режурнулення -
 період коли влада СРСР у 20 рр. XX ст. починає активно
 відбирати майже у всіх, особливо колективі, усе
 гроші виводити до банкомату 1932-1933 рр. У
 цей період Марія і Терпий відстояють свою землю,
 промишляють Максимові, що їх урясує, Марія ~~вдана~~ ~~знову~~
 не відмовляється від свого, від землі, з якою відчуває
 тімний зв'язок, яка є невіддільною частиною її,
 яку вона собі створила. Це було важко, як
 фізично, так і психологічно, проте для Марії
 це могло бути іншим вибором.

У підсумку, ~~це~~ можна сказати, що ~~це~~
 кожен з нас вибирає свою долю, наприклад
 митця, як Лисак Радченко, ~~або~~ ^{чи} Лина Кошечко, або
 людини відважної своєї землі, праці та ~~своєї~~ ^{мрії}, як Марія.
 Хоча кожна доля має свої переваги
 і вади, тільки вибираючи її, самостійно
 ми можемо на суверенному ґрунті
 своє чокликатися.

Тема 2.

Чи можливість гарантує щасливе життя? Розглянь питання на основі твору *Сватання на Гончарівці* Григорія Квітки-Основ'яненка та вибраного твору української літератури.

Wypracowanie musiało dotyczyć problemu postawionego w temacie. Poprawna realizacja wymagała odpowiedzi na pytanie postawione w temacie i przedstawienia pogłębionej argumentacji świadczącej o znajomości lektury oraz odwołania się do innego, dowolnego utworu z literatury ukraińskiej.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompetencje literackie i kulturowe* to większość zdających poradziła sobie z nim dobrze. Obniżona punktacja w części prac wynikała, podobnie jak przy realizacji tematu 1. z tendencji do streszczania utworów, a nie ich kontekstowej analizy.

Wypracowanie – przykład 3. zawiera przykład pogłębionej argumentacji, ponieważ problem zawarty w temacie został przedstawiony wieloaspektowo, z uwzględnieniem różnych kontekstów. Wykorzystane w toku argumentacyjnym elementy fabuły utworów, interpretacja wydarzeń są spójne ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie do pracy. Praca zawiera elementy refleksji, głębszego namysłu nad postawionym w temacie problemem.

Przykład 3.

У людській природі завжди
була така риса як непоситність.
Це стало причиною розвитку
людей як виду. Австропонітеми винайшли
каміне знаряддя, перші заморські приручили
диких тварин під час неолітичної революції
і цюдентно у світі люди знаходять час
нове, найкращі і антиміжні життя.
Кожна вітра на світі – це вітра за
ресурси, а кожен ресурс, як ресурс, керує-
ється у краї. З цієї причини у 2014-му
році був анексований Крим та окупації
Донецька та Луганська область – як значен-
тне українське розвинує газу та вугілля. Отже,
ми – люди маємо в собі таку рису, як
багато гратірного збалансування.
але чекимо ситуацію, що вразом
заселити статків і тепер можна замовля.

Чи це буде гавати її безвільне счастье?
 Виступає, що ні. Особливо, якщо діти
 будуть рости, малом все, то можуть
 Вирити будь-яку мотивацію здоблетися
 самостійно. Тоді ситуація болшо в творі
 „Сватанне на Токтарівці” Трихорі Квітки-
 Сербська. Стучно, хог і має болшого
 батька, не може жити звичу що ^{зодитися} ~~що~~
 з ним бути зреш того любисті жести —
 + прикривати, не висте рожувати, не висте
 рожувати з жвотами, а уживати його
 мієвни іжа. Того конурит за жвочу —
 жести — криок, але че не зупиняє його жвочу
 від болшого конуритися, павіть якщо вісье
 його вора з вільної серки перетворитися на
 криок. Отже, жести не рожувати (жестьки).
 Проводити часу дітей з болшого сімей,
 які собі не радять у житті вермо радити
 Того з „За звана жвочені Микола Стариць-
 кою. Ї батьки — замочні ширки, але че не

допаміаєт Троні життя маме. Батьки намагаю-
 ться у кожному, де вони хотіли бачити світу і
 новітніе манери, але Троні ^{німає ні в яку} дивити навірше
 дівка переміає Ритице. Її замощіає не
 допаміає ії зрештіце правди мотива Голоса-
 стого, який ії тільки каже, не каже, і коє
 отримати послі, ~~що~~ брешіа-реші Троні минає
 тьє ду життя, коли відбувається облік.
 Може, стала ії батьків не допаміає
 ії бути щасливою.

Зрештіце, не тільки Троніа замощіає
^{ії ії не каже}
^{ії не} Українська література щедро описує наві-
 кість або брак жіночої грациозності. Часами
 підтверджуєт зрештіце, що Троні у житті не є
 щасливою. Троніає таке ^{ситуації} ~~що~~ бачимо у
 творі Івана Карпенко-Карого „Оно мисел”. ^{Голов-}
^{ний герой} ~~сам~~ ^{замощіає} ~~Каміає~~ ^і мисел, що за нею
 мисел отримат оно мисел грациознос чо-
 мей. Коли не бачиться грациознос по мисел
 авантажу юрковій жінці перетіає воно ина

9. політично, щоб навести ватни діти уміа нід.
 трикутником (політично будиуи крети матого
 союзу ^{собою}. Нам не мінєа з проєкту відкривається,
 і вивчається, що мівки на канале куртор перша
 та атарне балетова правдиві, а решта — збісїт
 кі памірчі. Поновміи керіи не витримає і
 іде виматиса. Усе і хова він мов гроші і жєкю,
 жєкю бути це замочітїмим не публєра ро
 нілого робото.

Прошуємо, варто зрозуміти, що замочітїсть
 не є коронного русєа і думай. Ані Фрєнє, ані
 Смерьєа не зєлєні філєї і мрїї керєє сам фєст
 замочітїсї. Варто згадати, що це замочітїсть
 Фєанєв Трїєорїї Сєвєрєа. Днє мєго реївє-
 нєлїєвєа в нєтїї фїлєа мрєчє, що керєдєтєсє,
 мрєчєтїєм зрєдєтєнєа, а самє першїї укрїє-
 сьєкїї фїлєсєф нєв єнє аскєтїкє. Фрєшїємє
 Сєвєрєа Сєє ^{стєтєв} бєв єрєлєвїї, нє вїдкрїє
 Сєє Трїє і Смерьєа, що єє рєз нїєрєдєрєчє мєрє-
 замочітїсть не керєтїє мрєсїєлєо нєтїє.

Jeśli chodzi o realizację kryterium *Kompozycja wypowiedzi: struktura, spójność i styl*, to znaczna większość wypracowań była właściwie zorganizowana pod względem funkcjonalności kompozycji wypowiedzi oraz jej podziału, zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie podziału na akapity. Równie dobrze zdający poradzili w kwestii spójności wypowiedzi. W zakresie stylu wypowiedzi, w wypracowaniach sporadycznie pojawiło się słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego.

Realizacja kryterium *Język wypowiedzi*.

Umiejętność stosowania w wypracowaniu reguł poprawnościowych dotyczących gramatyki języka ukraińskiego sprawiła zdającym najwięcej kłopotów. O ile większość zdających używała w wypowiedziach różnych rodzajów zdań i zróżnicowanej leksyki, o tyle znaczna część prac zawierała dużą liczbę błędów językowych, w tym błędów ortograficznych: zakres i poprawność środków językowych – poziom wykonania – 63%, poprawność ortograficzna – poziom wykonania – 60%, poprawność interpunkcyjna – 64%.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych wypracowaniem na poziomie rozszerzonym⁶

Zamieszczone w arkuszu tematy wypracowań sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej wypowiedzi w języku ojczystym (minimum 350 słów), umiejętność czytania tekstów literackich i nieliterackich, ich analizę i syntezę w kontekście historyczno- lub teoretycznoliterackim oraz kulturowym. Sprawdzały także znajomość lektur oraz kontekstów i funkcjonalne ich wykorzystanie w toku tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej.

Temat pierwszy to analiza porównawcza wierszy: *Слово, чому ти не твердая криця*, autorka – Лесія Українка i *О слово рідне! Орле скутий!..* – Олександр Олесь ze wskazanym problemem, dotyczącym siły słowa. W celu przedstawienia wieloaspektowej argumentacji zdający powinien zrozumieć sens utworów, funkcjonalnie wykorzystać konteksty (w tym historyczny i biograficzny) konieczne do poprawnej ich interpretacji oraz dokonać funkcjonalnej analizy środków stylistycznych generujących sensy obu wierszy.

Temat drugi, to wypowiedź argumentacyjna dotycząca funkcji obrazów przeszłości w utworze literackim w odniesieniu do tekstu *Гене́за історичного роману в українському літературознавстві як однієї із модифікацій жанру* (autorka Юлія Мельнікова) oraz dwóch wybranych utworów z literatury ukraińskiej. Zdający powinien zrozumieć załączony tekst. W uzasadnieniu powinien przedstawić bogatą argumentację, wykorzystując treść załączonego tekstu oraz minimum dwóch utworów z literatury ukraińskiej, w których jest analogiczny problem, związany z funkcją obrazów przeszłości w dziele literackim.

Jeśli chodzi o realizację kryterium pierwszego, czyli *Spełnienie formalnych warunków polecenia*, to zostało ono zrealizowane przez wszystkich zdających.

Natomiast poziom wykonania w kryterium drugim, czyli *Kompetencje literackie i kulturowe (w tym poziom argumentacji i poprawność rzeczowa)*, wyniósł 64%. Kryterium *Kompozycja wypowiedzi* zostało wykonane odpowiednio na poziomach: struktura – 78%, spójność – 86%, styl – 86%.

Kryterium *Język wypowiedzi* zostało natomiast wykonane odpowiednio na poziomach: zakres i poprawność środków językowych – 51%, poprawność ortograficzna – 49%, poprawność interpunkcyjna – 56%.

Тема 1.

У чому полягає сила слова? Розглянь проблему на основі порівняльного аналізу віршів Лесі Українки *Слово, чому ти не твердая криця* і Олександра Олесь *О слово рідне! Орле скутий!..*

Poniżej przykład wypracowania, w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów za realizację wszystkich kryteriów.

⁶ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

Przykład 1.

Рідна мова завжди була важливою темою для письменників. Слова, які вони писали, були чимось більшим, ніж просто рядками на папері. Вони мали велику силу, яка могла визволити Україну. Письменники вважали, що слово несе в собі ~~матерію~~ культуру і історію, тому вони дуже цінували українську мову. Пешу важливості і сили рідного слова розглядають у своїй ~~вірші~~ поезії Леся Українка і Олександр Олесь. Леся Українка, у своєму вірші „Слово, чому ти не твердая криця“, порівнює мову до зброї, яку вона не зможе використати. ~~Вона~~ Письмениця була хвора на туберкульоз. ~~Тому~~ Прикута до ліжка, єдине, що вона могла робити – це писати вірші. Леся Українка вірила, що в вправних руках її драмів та

»ra

нащадків її слова будуть мати велику силу і зможуть звільнити Україну. З цієї причини вока була готова використати всі свої сили на те, щоб її слово було якнайміцнішою зброєю проти катів її народу.

Можна зауважити яку велику силу меса Українка дала в рідному слові. Для неї це була остання надія на краще майбутнє для її нащадків.

Тематику цінності і сили слова також розглядає Олександр Опесь у своєму вірші «О слово рідне! Орле скутий!». Письменник використовує багато порівнянь і епитетів, щоб описати всю красу рідної мови. Порівнюючи слово до грошу батьків, він хоче показати яким потужним воно є

Олександр Опесь боюється, що рідке
слово витратить свого силу, якщо
про нього задумують наступні покоління.
Мабуть, саме тому він хоче, щоб
якнайбільше людей подарило красу
української мови, порівнюючи її до
сонця, яке має освітлювати його рідний край
~~Україна~~ ~~на~~ ~~своє~~ ~~рідних~~ ~~пейзажів~~.

Олександр Опесь бачить силу слова в
її красі і хоче, щоб інші теж
це зрозуміли.

Порівнюючи обидва вірша, можна
побачити, що для обох письменників
рідке слово мало потужну силу і
неймовірну красу. У Лесе Українка і

Олександр Опесь зверталися до слова
як до живої істоти, що підтверджує,
що для них воно було чимось
незвичним і важливим. ~~Важко~~ ~~важко~~

Письменники вірили, що за допомогою
своєї творчості вони зможуть

a

показати наступним поколінням,
як сильним і гарним може бути
українська мова. Вони хотіли
зачепити в пащацях любов до
рідного слова.

~~Висновок~~ ~~висновок~~

Як висновок, ми можемо сказати,
що слово справді має велику силу,
яка здатна поєднати народ. У часи
війни це стало ще більш помітно.
Коли ми використовуємо нашу рідну,
українську мову, ми не тільки
підкреслюємо нашу національність.
Своїми словами ми шануємо
культуру і історію наших пращурів,
які мріяли, щоб в сучасній Україні
заговорили рідною солов'їною мовою і
слово це мало все більшу силу.

Тема 2. (0–35)

Яку роль у художньому творі може відігравати образ минулого? Розглянь питання, покликаючись на наведений нижче текст і вибрані твори української літератури.

Przykład 2.

Poniżej przykład wypracowania, w którym realizacja kryterium *KLiK* została oceniona na 12 punktów ponieważ zdający dwa utwory wykorzystał w pełni funkcjonalnie, a trzeci – częściowo funkcjonalnie, popełnił 4 błędy językowe, co obniżyło punktację w kryterium *Zakres i poprawność środków językowych* do 6 punktów, natomiast w pozostałych kryteriach oceny wypracowania otrzymał maksymalną liczbę punktów.

Минуле є невідомою частиною нашого життя.
Кожний день, який ми проживаємо, має нашим ми-
нущим. Як і в житті так і художніх творах минуле має
певний вплив і ~~має~~ певну роль.
Юлія Мельникова у своєму тексті «Тенета історичного
роману в українському літературознавстві як однієї
із модернізацій «жанру» порушує ~~жваву~~ тему ролі
минулого. Згідно з цим текстом ~~два історичні~~
цілком давньої ~~історичної~~ літератури було показання
походження народу, як початков. у літописях Київської
Русі. Записані предками текстами мали донести інфор-
мацію про важливі події нащадкам, щоб ті, знаючи
свою історію, не повторювали давніх помилок. Авторка
~~не~~ показуючи слова С. Зюбіна, підкреслює, що минуле
в історичних романах ~~відіграє~~ стає в центрі
ті події, котрі вплинули на землі життя
навіть цілих народів.
Іван Котляревський користується з відомою ~~тематикою~~

твора літератури "Енеїда" Вергілія, тиме своєю
 "Енеїдою". Мишує, яке описує писемник словниче най
 показання багатства української мови. До того
 часу, з українська мова вважалася сільською мовою,
 мовою каторою не розмовляли аристократи. Пишує
 такий добрий текст ~~історії~~ літератури ~~на~~ ~~сторони~~
~~історії~~ ^{англійськи} детально ^{на} ~~сторони~~ ~~історії~~
 Іван Котляревський показує
 красу ~~української~~ української мови і доводить, що цією
 мовою можна написати висвітлені тексти та твори.

~~Історичний твір літератури Захар Беркут~~
 Різні події описуються, також, в творі літератури
 "Захар Беркут" авторства Івана Франка. Захар
 та його син Максим разом з цілою громадою
 прагнуть їхньому вдово: ворогові - моголем. В
~~Батько~~ Батько навіть стає перед видором - життя
 вільного сини ти доводять цілої громади. Батьки
 наї та ~~Батько~~ Батько відирає важливу роль у
 творі. Використовуючи контекст літературного, письмен-
 ник показує, на що здатна група людей, котра
 мають свою ціль. У ~~най~~ найважливіших моментах

можна перемогти. Бути у туні, тому, що людина
власністю не зможе цю змінити.

Улас Самчук у своєму творі „Марія” описує життя юної героїні, показує її минуле. Опис життя починається від ~~вродження~~ знайомства з покинутою маленькою дівчинкою, а закінчується ~~в~~ смертю Марії. Метою автора було показати тяжкої долі дівчини, а низьке життя. Улас Самчук описує важкі події в історії України – Голодомор 1932-1933 р.р. Минуле, яке описує письменник, має показати на що згодні вороги-немоги. Це минуле в дні нас при нагородуванням і оторою, щоб більше ніколи, маю не минути від голоду.

Минуле відіграє дуже важливу роль не тільки в нашому житті, а й в житті інших людей. Сучасні події записані в творах літератури остерігають нас перед злом, показують різні ситуації в історії.

~~Хоча~~ Хоча найчастіше описує минуле стовице в ~~також~~ жвавою і цікаво, але є події котрі описують наше походження як народу. Таке минуле вить нас в своїй культурі та історії.

Wnioski i rekomendacje

1. Analiza rozwiązań zadań w teście językowym potwierdza obserwacje z lat poprzednich, że sporo kłopotów sprawia zdającym dostrzeganie i nazywanie cech językowych tekstu oraz analiza budowy struktury tekstu, czyli należy doskonalić świadomy odbiór treści ukazujących się w różnych źródłach informacji.
2. Większość zdających potrafi określić/wybrać styl tekstu, ma jednak problem z nazwaniem jego cech.
3. Niską punktację otrzymują zdający za zadania dotyczące znajomości zasobów leksykalnych języków ojczystych, czyli za zadania polegające na dobieraniu synonimów, antonimów do słów należących do języka literackiego.
4. Części zdających sprawia trudność sformułowanie argumentu wobec podanej w zadaniu tezy, czyli skomponowanie krótkiej, pełnej pod względem treściowym, jednak zwięzłej informacji. Należy ćwiczyć umiejętności formułowania jednoznacznej, przejrzystej wypowiedzi bez skrótów myślowych, ale także bez dygresji.
5. Po analizie wyników zadań zawartych w testach ze znajomości lektur i kontekstów z ukraińskiego można stwierdzić, że znajomość tematyki podstawowych lektur jest zadowalająca.
6. Podobnie jak w roku ubiegłym kłopot zdającym sprawiły zadania, w których należało powiązać cechy charakterystyczne dla danej epoki/konwencji z konkretnym utworem literackim, czyli należy doskonalić kontekstową interpretację utworów.
7. Zdający dobrze radzą sobie z rozpoznawaniem gatunków utworów, czy typu liryki, ale problem stanowi sformułowanie (na przykładzie załączonego fragmentu tekstu) cech gatunkowych lub określenie cech danego typu liryki. Poetyka gatunków warunkuje w utworach prozatorskich np. typ bohatera, narracji, przestrzeni. W toku nauki szkolnej można zatem ćwiczyć formułowanie cech gatunkowych, odnajdowanie cech właściwych dla danego typu liryki w konkretnych utworach literackich.
8. Analiza prac egzaminacyjnych na obu poziomach pod kątem poprawności języka, zasobu leksyki, sposobu ujęcia tematu również nasuwa kilka wniosków. Podobnie jak w latach poprzednich dla części maturzystów skomponowanie wypowiedzi pisemnej poprawnej pod względem językowym to trudne wyzwanie. W ocenie wypracowań najwięcej punktów tracą zdający właśnie w zakresie poprawności językowej i poprawności zapisu. Konieczne jest zatem pogłębianie znajomości zasobów leksykalnych poszczególnych języków mniejszości narodowych, ponieważ ograniczone kompetencje w tym zakresie skutkują brakiem możliwości skonstruowania pogłębionego toku argumentacyjnego i napisania wypracowania maturalnego na wysoką liczbę punktów.